

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Plazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vico delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina Lir 3.000

Letna naročnina » 6.000

Letna inozemstvo » 8.000

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXVII. - Štev. 41 (1373)

Gorica - četrtek, 16. oktobra 1975 - Trst

Posamezna številka Lir 150

Gorica in Srednja Evropa

Odkar se vršijo v Gorici srednje-evropska srečanja, je letos minilo že deset let, zato je bilo srečanje konec letošnjega septembra, posvečeno slikarstvu v Srednji Evropi od 1890 do 1930, jubilejno.

MISLI SENATORJA MARTINE

Med uvodnimi govori je bil mogoče najbolj pomenljiv oni goriškega senatorja Martine, prejšnjega goriškega župana ter predsednika ustanove, ki prireja srednje-evropska srečanja v Gorici:

»Vsako leto pozdravljamo naše prijatelje iz Srednje Evrope tukaj ob Soči, pod Alpami, v duhu one zgodovine in onike, ki jo je preteklost zapustila naši deželi, dasi tudi z nesrečami in mržnjami, vsako leto se na teh srečanjih doda nova stran goriške zgodovine. Skupna preteklost je zapustila tudi strpnost med ljudstvi, ki tu živijo. Če ob prvem srečanju je pesnik Blagio Marin rekel, da se ne opazijo meje, ki danes delijo to deželo, pa najsi gledamo s Kalvarije ali z goriškega Gradu ali pa od Sv. Katarine onstran meje...«

PRVI DAN

Uvodni del srečanja je bil posvečen goriškemu in tržaškemu slikarju Bolaffiu s prispevkom konservatorja tržaškega muzeja Revoltella Giulia Montenera z naslovom »Slikar Bolaffio in kriza evropske kulture«. Sledilo je odprtje slikarske razstave Bolaffiijevih del.

Se isti dan popoldne je Wilhelm Mrazek, ravnatelj avstrijskega muzeja uporabne umetnosti v Dunaju, predstavil »Avstrijsko slikarstvo v času od 1890-1930«, ki je bilo res odlično, za njim pa prof. Emilijan Cevc, sodelavec slovenske akademije znanosti in umetnosti iz Ljubljane, »Začetek modernega slovenskega slikarstva«, ki je bilo za nekatere, posebno avstrijske udeležence pravo odkritje.

POMEMBNE TEME DRUGEGA DNE

Sledile so naslednji dan pomembne teme. Prof. Santarcangeli, predstojnik stolice za madžarsko književnost v Turinu in dr. Cristine Passuth, sodelavka umetnostnega muzeja iz Budimpešte, sta podala madžarskega slikarja in pisatelja Kasáka in njegovo avantgardo v času po prvi vojni; prof. Peter Hartman, sodelavec narodnega muzeja v Pragi, je govoril o češkem slikarstvu konec prejšnjega in v začetku našega stoletja; prof. Walter Zetl z Dunaja o dunajski secesiji; prof. Fulvio Monai o goriških umetnikih dvajsetih let, slikar Tullio Crali iz Milana, goriški rojak, o prvih 20 letih slikarskega futurizma; prof. Milko Renner o slovenskih slikarjih v Gorici v prvem četrtletju, glavni konservator narodnega muzeja v Krakovu na Poljskem o poljski umetnosti od 19. stoletja do danes; prof. Sergio Campailla iz Genove je podal goriškega umetnika in filozofa Karla Michelstädterja kot slikarja. Bilo je še mnogo drugih poročil in predavanj iz vseh dežel Srednje Evrope.

ODLICNA ORGANIZACIJA

Ako je treba še kaj posebej pohvaliti, je to gotovo odlična organizacija, ki jo je izvedel organizacijski odbor: senator Martina, župan De Simone, glavni tajnik srečanj Rocco, vodja kulturnega središča »Sen. Rizzatti« in organizacijski vodja središča »Sen. Rizzatti« in organizacijski vodja srečanj Ciuffarin.

Zbrati in pritegniti toliko uglednih oseb, kot jih srečanja navadno pritegnejo, nikakor ni preprosto delo, rekli bi celo, da bi kazalo objaviti posebno študijsko razpravo o organiziranju srečanj in zblževanju sosednjih narodnosti, kajti organizatorji imajo očitno dobre izkušnje.

Toda poleg vsega računa lahko sama organizacija tudi z delstvom, da v deželah, ki so nekoč bivale pod skupno streho nekdanje monarhije, še vedno obstaja iskren čut po medsebojnem spoznavanju in sodelovanju, kljub različnim ideologijam in družbenim ureditvam, v katerih

živijo države in narodi Srednje Evrope. In to je prav gotovo vodilna nit, ki jo je organizator znal dobro odkriti in zadeti.

POMEMBNOST SREDNJE-EVROPSKEGA ZBLIŽEVANJA

Mogoče tudi ni ravno naključje, da se je pobuda za srednje-evropska srečanja rodila v Gorici, ki je bila središče dežele s tremi kulturami, italijansko, slovensko in furlansko, in kot »avstrijska Nica« priključeno bivališče pomembnih osebnosti iz avstronemških in čeških dežel. Nacionalna gibanja od Risorgimenta do iredente in hejslovenstva so jo gotovo manj prizadela, zapustila mnogo manj zaostrena nasprotja kot v bližnjem Trstu, izhodišče Srednje Evrope v Sredozemlje, ki je bil prav zato mnogo bolj izpostavljen.

Vendar tudi v Gorici ne bi mogli podcenjevati zaostritev v preteklosti in vsled tega je treba še toliko bolj pozdraviti dejstvo, da je idejne sponke iz bližnje preteklosti prerasla.

Poslanstvo srednje-evropskega zblževanja, ki ga mesto Gorica vrši častno že deset let — in to ne brez idejnih, političnih in drugih zaprek — pomeni nedvomno idejno odprtje za zblževanje in sodelovanje same Italije z Vzhodom in sicer po najbolj gotovi poti, po poti medsebojnega kulturnega spoznavanja, ki je trajnejša kot pa uradna diplomatska, ki jo narekuje samo trenutna korist. Mogoče lahko mislimo že na novi model kulturne diplomacije.

Vsekakor pa je treba poudariti, da bi brez goriških srečanj v vseitalijanskem merilu nekaj manjkalo in samo želeli je, da bi odgovorni krajevni krogi in dejavniki prizadevanja pobudnikov srečanj čim bolj podprli, kar je Italiji sami lahko le v korist.

Zadnji jugoslovansko-italijanski pogovori in Vatikan

Razni časopisi so poročali, da je v razgovorih med Jugoslavijo in Italijo o coni B Tržaškega svobodnega ozemlja bil soudeležen tudi Vatikan. Glasnik Sv. sedeža prof. Alessandrini je vse take govorice uradno zanimal. Omenil je naslednje:

1. Ni res, da je sprejetje odstopa msgr. Santina kot tržaškega škofa v zvezi z jugoslovansko-italijanskimi razgovori.

2. Ni res, da je Sv. sedež posredoval v razgovorih med Italijo in Jugoslavijo.

3. Glede pastoralnih potreb na ozemlju, ki je po vojni prišlo pod upravo jugoslovanske republike, se je Sv. sedež držal svoje ustaljene prakse. To se pravi, da čaka na dokončno razmejitve med obema državama, predno izvede kakšno stalno spremembo glede razmejitve škofij. Med tem je zaupal upravo prizadetih ozemelj na jugoslovanski strani dvema škofoma, msgr. Neziću in msgr. J. Jenku.

4. Ko je bil sprejet odstop msgr. Santina, je Sv. sedež tiste dele tržaško-koprške škofije, ki jih je vodil msgr. Santin, zaupal v upravo msgr. Cocolinu kot administratorju.

S temi ukrepi se ni nič spremenilo ne na dejanskem stanju in ne v pravnem pogledu. Vse to se bo lahko zgodilo, ko bodo dokončno sprejete nove državne meje med Italijo in Jugoslavijo. Saj pravi 16. člen italijanskega koncordata, da nobena italijanska

škofija ne sme obsegati ozemlja, ki je pod tujo državno oblastjo.

Iz teh slednjih besed sledi, da bo Sv. sedež preuredil škofijske meje na jugoslovanskem ozemlju, ko bo dokončno sprejeta in potrjena nova državna meja. Tedaj bodo sedanji apostolski administratorji postali tudi polnopravni škofje na svojem ozemlju.

To pomeni, da bo ustanovljena

nova škofija, ki bo obsegala vse ozemlje, ki ga sedaj upravlja msgr. Jenko in ta bo postal pravi škof v svoji škofiji. Isto se bo zgodilo v Istri.

Mi vidimo težave, da se vse to mirno izvede v blagor slovenske Cerkve in suverenosti slovenskega ljudstva, v tem zadržanju slovenske partije do slovenske Cerkve.

Tretji kitajski misijon

Kitajci gledajo v bodočnost. Že so stopili v vrste Združenih narodov. Poleg Amerikancev in Rusov postajajo največja sila sveta. Zato se 200 milijonov mladih ljudi pripravlja na boj. Marksistični nauk, ki je prišel v Rusijo in iz nje na Kitajsko z Zapada, ki zdaj trepeta pred enim in drugim kolosom, je na Kitajskem dobil nov obraz: maoizem. Ni le socialni nauk, je svojevrstna religija, ki gradi novega kitajskega človeka.

Cerkev se dobro zaveda položaja. Toda je trenutno brez moči.

Ko se je odprl Evropi širen svet, je tudi Kitajska dobila misijonarje. Bila je prva velika misijonska doba v 17. stoletju. Riccijeva doba. Edinstveno bo ostalo v zgodovini, s kakšno gorečnostjo so šli tedaj misijonarji v neznani kitajski svet, s kakšno bistrino duha so nekateri zagrabili za misijonsko vprašanje. Upravičeno je Cerkev sanjala o krščanskem kitajskem kraljestvu. A nastal je tragični boj za obredna vprašanja, boj med kristjani samimi. Zaostril se je do nemogoče ostrine in izval odpor pri Kitajcih samih. Prvi veliki misijon je propadel.

Od tedaj je bil misijonarjem vstop prepovedan. Kar se jih je splazilo kradoma na kitajsko zemljo, so morali delati zelo previdno in so tudi bili vedno izpostavljeni mučeništvu.

Prišel je čas kolonij. Nov čas za misijonsko dobo. Ko je Kitajska sklenila pogodbo s Francijo, so s kolonialnimi oblastmi prišli misijonarji. Celotni revolucionarni časi, ko so Francozi doma zapirali samostane, preganjali Cerkev, so na Kitajskem ne le ščitili, ampak tudi finančno podpirali misijonarje. Francoski prestiž!

Poldrugstoletje je trajala ta druga misijonska doba. Uspehi so bili krasni, ne toliko morda statistično (katoličanov je bilo ob koncu druge svetovne vojne štiri milijone), ampak glede na vpliv. Tudi notranje se je misijon začel osveščati, prebujati, se otrešati kolonializma, si nadevati kitajski obraz. Koliko upov! Ko bo druge svetovne vojne konec, bo kitajski misijon zacvetel.

Druga svetovna vojna je šla v zgodovino, nad kitajski misijon pa druga velika katastrofa. Od severa proti jugu so vdirali kakor poplava komunisti in zasedli vsa kitajska celina.

Nastal je molk trpljenja. Novice iz Kitajske so večinoma poročila mesečnih ali štirinajstidnevni potnikov. Kdo se more zanesti na taka poročila? Četudi povedo samo to, kar vidijo, ne morejo dati prave slike o Cerkvu na Kitajskem.

Najbolj zanesljivo je poročilo: obstoji od vseh cerkva ena sama: diplomatska cerkev v Pekingu. Vse je izginilo s površja kitajske zemlje. Nekdanje misijonske cerkve so skladišča, zabavišča ali kar koli. Uradne Cerkve ni, dasi je svoboda vere uzakonjena tudi na Kitajskem. In kdo more reči, da se bo Kitajska intenzivnemu misijonskemu delu odprla prej kot v petdesetih letih?

In vendar, prišel bo čas tretje misijonske dobe.

Poznavalci kitajskega misijona in našnjega položaja trdijo, da se je na tretji misijon treba pripraviti. Piero Gheddo iz Milana celo trdi, da ni bolj potreb-

nega misijonskega dela kot je to.

Protestanti se tega morda bolj zavedajo kot mi. V zadnjih letih so ameriške protestantske Cerkve poslale na Kitajsko že 1.500 svojih ljudi na ogled. Katoličani moremo naštet le kakih deset duhovnikov, ki so zadnje čase obiskali Kitajsko.

Kaj pa sploh moremo narediti? Velika in lepa priložnost se nudi v kitajskih kolonijah. Gotovo je eden najvažnejših misijonskih področij Hongkong. Pa tudi drugod, kjerkoli po svetu so kitajske kolonije, je dana krasna priložnost za misijonsko delo. In tudi lepo uspeva. Sredi teh kolonij bi bilo treba ustanavljati centre za študij moderne Kitajske. Kitajski človek postaja resnično nekaj povsem novega. Vprašanje religije sploh je potisnjeno v kot. Ni dvoma, da stari ljudje »nove učenosti« sprejeti ne morejo. A njim ne ostane drugega kot molk. Mladina pa gre za svojim idolom Maom in ustvarja generacijo, ki bo povsem drugačna kot je bila v predvojni dobi.

Temu novemu človeku je treba prinesiti evangelij. Zato je najprej potrebno poznanje. Tretja misijonska doba potrebuje Riccijev.

Če bo kdo mogel na Kitajsko nazaj, bodo to Kitajci sami. Posebno tisti, ki študirajo v Evropi in Ameriki. Samo na severnoameriških univerzah je tisoč kitajskih profesorjev in 20.000 kitajskih študentov. Mnogi od teh bodo mogli iti nazaj in bodo morda že v bližnji bodočnosti šli. Kolikega pomena je, kakšna bo njihova miselnost.

P. Ladany, ki je morda najbolj globoko posegel v to vprašanje tretjega misijona, pravi, da bo največji problem bodočih misijonarjev, kako naučiti novega kitajskega človeka ljubiti. Učiti ga bo treba z zgledom in besedo. Kakšna odgovornost vsega krščanskega občestva po svetu, če ni zmogočno z življenjem pričati ljubezen — že danes.

Kitajci so raztreseni po vsem svetu in povsod lahko doživijo ali pristno ljubezen ali zmaličeno krščanstvo. V tej smeri moramo in moramo za bodoči, tretji kitajski misijon delati vsi. Pričevanje ljubezni. In če dodamo še molitev, česar smo zmogni in kar moramo tudi vsi, če krščansko čutimo, potem smo tudi mi že sodelavci.

Majhna anekdota. Kitajski pilot je med vojno padel na francosko ozemlje. Ostal je pri življenju. Našla ga je dobra bretonska kmetica. Skrivala ga je in negovala do konca vojne. Ko je bila vihra mimo, se je kitajski pilot, do tedaj pogan, odločil da postane ne le katoličan, temveč tudi duhovnik. In to je tudi postal. Kako je do tega prišlo, so ga spraševali. Srečal sem posebljeni evangelij v preprosti kmečki ženi na Francoskem.

Brezupni kitajski položaj ni brez upa. Kaj vse se dogaja v kitajskih katakombah, tega ne more povedati noben obiskovalec kitajske zemlje. Največ tega bo ostalo zapisanega v kitajskih božjih analizah. Bog ima svoja pota in tudi svoj misijonski način. A trdno moramo biti prepričani, da se bo odprla tudi Kitajska in se bo tretji med največjim narodom sveta začelo misijonsko delo.

Vprašanje je za nas le eno: bomo na tisti dan in uro mi katoličani pripravljeni?

F. S.

Svetoletno romanje bolnikov

Za preteklo nedeljo 5. oktobra je sveti oče povabil bolnike, naj pridejo na svetoletno romanje v Rim, seveda tisti, ki morejo.

Na papeževo vabilo se je zbralo na trgu sv. Petra okoli 9.000 bolnikov, še večje število bolnikov pa se je v duhu pridružil romarjem. Mašo za bolnike z izredno toplim nagovorom je daroval sv. oče. Ob koncu govora, je takole povzel svoje misli:

»Predragi! Kristus vas je poklical, da mu sledite zlasti na vrt Oljske gore in na Kalvarijo. To so skrivnostni načrti božje Previdnosti, ki najdejo svoj pomen in vrednost v tesnem združenju s Kristusom. Vi z njim trpite, z njim rešujete duše. Gospod Jezus naj vam daje moči, vedrost in tudi veselje.«

Med mašo je sv. oče 50 najtežjim in najstarejšim bolnikom podelil zakrament sv. maziljenja. Najstarejši bolnik je imel 104 leta. Bolnikom je sv. oče še pripo-

ročil molitev rožnega venca, ki naj bo hrana njihove vere in pobožnosti, ko se pogovarjajo z Marijo.

Papež se bliža 80 letom

Sv. oče Pavel VI. je 26. septembra dopolnil 78 let življenja. Čeprav je pri dobrem zdravju, vendar občuti težo let. Sklepno vnetje v kolenu mu dela velike težave. Zaradi tega težko stoji dalj časa pokonci. Vendar dobro prenaša dolge obrede, pri katerih mora biti navzoč, pa tudi audience, ki so v zadnjem času zajele tako množico ljudi kot še nikoli.

Zborovanje italijanskih katoliških časnika

V letoviškem kraju Recoaro Terme blizu Vicenze je v septembru zborovalo 300 italijanskih katoliških časnika. Razpravljali so o temi: »Časnikar v odnosu do bralca.«

Rdeča Kitajska je preplavljena s slikami Maoetunga, čigar češčenje partija vneto spodbuja in ohranja

Svet, v katerem živim Paberki iz vzhodnih demokracij Bralci pišejo

Tudi letos je g. Stanko Pavlin SDB, misijonar v Hongkongu, obiskal svojo domovino in bil večkrat v Gorici. Na sliki s skupino novokrščenec. Slika je od 1. maja letos

Ko me je dr. Kazimir Humar naprosil, da bi napisal nekaj vrstic za letošnja Misijonsko nedeljo, sem vabilo z veseljem sprejel, ker mi je tako dana priložnost, da se zahvalim vsem dobrotnikom naših slovenskih misijonov in še posebno mojim osebnim dobrotnicam, katere se spominjam in na moje gojence in na potrebe moje misijonske postojanke za božič in za veliko noč. Torej iz srca hvala vsem za vaše molitve, potrjevalnost in materialno pomoč.

MESTO HONGKONG V PRETEKLOSTI

Na kratko naj opišem svet, v katerem živim, mesto, kateremu sem žrtvoval najlepša leta svojega misijonskega življenja. Hongkong je živo in slikovito mesto na Daljnem vzhodu, razpotje prometa in turizma azijskih dežel. Je zadnji odsev nekdanje imperialistične Velike Britanije na pragu največje proletarske diktature na svetu — rdeče Kitajske.

Pred 140 leti je bil Hongkong pusta in nedosegljiva kamnita zemlja, prebčan od tajfunov in od zgodovine pozabljen. V tistih časih je štel približno 1.500 prebivalcev, povečini ribičev in morskih roparjev. Kapitan angleške mornarice Elliot ga je 26. januarja 1841 v imenu kraljice Viktorije zasedel in to kot ceno, ki jo je morala Kitajska plačati zaradi opijske vojne.

HONGKONG DANES

Danes pa je Hongkong lep in udoben poln tropski otok, trgovski, industrijski in turistični center. Leži med polotokom Kowloon in skupaj z njim obsega ozemlje, ki je last Velike Britanije. Severno od Kowloona leži še drugi del celine, ki se imenuje Novo ozemlje. Ta predel je Kitajska dala v najem Veliki Britaniji leta 1889 za dobo 99 let.

Kolonija Hongkong meri 1.012 kv. km; s tega prostora ima absolutno nadzorstvo nad morjem in je ena največjih in najpomembnejših naravnih luk na svetu. Na tem najetem ozemlju, kateremu se že iz teka čas najema — in je tako edini primer na svetu, ki že ve datum svoje smrti, ki bo leta 1997, živi 4.200.000 prebivalcev, povečini Kitajcev.

Hongkong nima nobenih materialnih virov za življenje razen granita, peska, ribolova in... človeške iznajdljivosti.

Angleška uprava je pustila gospodarstvu popolnoma proste roke, kar je Kitajce spodbudilo, da so iz nič ustvarili ekonomski čudež. Angleški blagi zakoni kontrole nad zaposlenostjo, plačami in dobičkom nudijo zeleno luč tujemu investicijskemu kapitalu. Kitajci pa, polni delavnega poleta, želje po denarju, prežeti medsebojnega tekovanja v svoji skromnosti in potrpežljivosti spreminjajo kamen v zlato. To oporišče vzhodnega kapitalizma lahko uspeva na kitajskem ozemlju samo zaradi pekinške preračunane politike.

KATOLISKA CERKEV V HONGKONGU

V tej presenetljivi prestolici je navzoča katoliška Cerkev s 337 duhovniki, med katerimi je 183 Kitajcev s 94 brati raznih družb ali redov, med katerimi je 44 Kitajcev; s 793 sestrami, med katerimi je 463 Kitajk, ki so na razpolago 265.000 katoličanom in tri milijone nekatoličanom.

Katoliška Cerkev ima sedaj v Hongkongu 60 župnij in 40 misijonskih postojank, 22 vrtec in štiri sirotišnice, 33 mladinskih centrov, 14 penzionov, 8 centrov za rehabilitacijo, 20 centrov konferenc sv. Vincencija, 26 združenj Caritas, 8 centrov za delitev hrane in 211 šol z 262.790 dijak.

MOJE MISIJONSKO DELO V HONGKONGU

Najbolj pereče vprašanje v Hongkongu

je izobrazba mladine, saj 55 % prebivalstva je izpod 25 let. Prav šole so torej vzgojni centri za bodoče kristjane.

Ena teh številnih šol je moje misijonsko polje, na katerem delam že več let. Imenuje se Sek Yam Salesian Primary School, torej je ena tolikih salezijanskih osnovnih šol. Na tej šoli sem kot misijonar sam, prvo in zadnje kolo tega velikega kompleksa, ki ima 2.151 gojencev in 54 profesorjev. Od teh gojencev je 180 katoličanov in 50 katehumenov, med učnim osebjem je pa 24 katoličanov.

Gojenci so razdeljeni v dopoldanski in popoldanski oddelek. Pred poukom se zberemo na dvorišču pred šolo ali pa v šolski dvorani in zapojemo vsi skupaj Marijino ali kakšno drugo nabožno pesem, zmolimo očenaš in potem se začne pouk. Predno se gojenci vrnejo domov, zmolijo po posameznih razredih Sveti angel varuh moj in zapustijo šolo.

Med šolskim letom imamo razne krožke, npr. za šport in glasbo. Za katoličane imamo še posebne »meetings« ali klube (Savio club, Bon Bosco club) in družbo Brezmadežne. Za katehumente je dodan pouk v krščanskem nauku, navadno ob sobotah popoldne ali ob nedeljah po maši.

Ker je šola državna, nam ni dano, da bi imeli določen prostor za kapelo, zato rabimo šolske prostore za nedeljsko službo božjo. V tem improviziranem prostoru mašujemo vsako nedeljo ob 9. uri v kitajščini, ob 11. uri grem v mesto, kjer mašujem v japonščini za Japonce, ki so večinoma trgovci. Ti živijo začasno v Hongkongu ali so se stalno naselili v našem mestu.

Dragi prijatelji, to je torej svet, v katerem živim, tak je moj svet.

OKNO V DANAŠNJI SVET

Pred desetimi leti

4. oktobra 1965 je papež Pavel VI. obiskal sedež Organizacije združenih narodov v New Yorku. Njegov govor pred zastopniki držav vsega sveta so tedaj ocenili kot srečanje Cerkev s sodobnim svetom. V papeževem govoru so tedaj najbolj vzbudile pozornost njegove besede: »Nikdar več vojne, nikdar več!« Te besede so postale temelj sedanje vatičanske diplomacije.

Svetoletno romanje iz Letonske

Letonska (Latvija) je bila leta 1940 skupaj z Litvo in Estonsko ena izmed baltičkih držav ponosna na svojo neodvisnost. Pa jo je tisto leto Sovjetska zveza s silo vključila v svoj sklop in tako je ostalo do sedaj. Te dni je skupina romanjev pod vodstvom pomožnega škofa iz Rige in Liepaje Valerijana Zondakasa obiskala Rim. V središču krščanstva so ostali 16 dni.

Zborovanje afriških škofov

V Grottaferatti blizu Rima so se zbrali zadnji teden septembra na zborovanje škofje iz Afrike in Madagaskarja. To srečanje je bilo že četrto. Zadnjega zasedanja se je udeležilo 60 zastopnikov 31 škofovskih konferenc. Sprejel jih je tudi sv. oče in jim pri tem povedal nekaj misijonskih misli.

Petdeset let žosizma

Beseda »žosizem« pride iz kratice JOC, to pa pomeni »Jeunesse ouvrière chrétienne«, tj. Delavska krščanska mladina. Gibanje je nastalo leta 1925 v Belgiji in ga je ustanovil kasnejši kardinal Joseph Cardijn. Njegovo načelo je bilo: »Opazuj,

VERSKA DEJAVNOST JIH MOTI

Ob pogrebnih obredih za umrli duhovnik Bronislav Džepeckijem v mestu Žargorod v Ukrajini, katerega so se udeležili številni duhovniki, so krajevni ateisti ugotovili naslednje: »Katoličani izkoristijo najmanjšo priložnost za propagando vere...«

Tako ve neki Toma Šaljarovič pod naslovom »Dnevnik verujočega katoličana« povedati: »Od februarja do maja 1972 je bila ob udeležbi šest do osem duhovnikov opravljena v vrsti vasi in okrajnih mest območja Vinice množica verskih obredov. Na istem področju in sicer v vasi Murafa so duhovniki organizirali procesijo sv. Rešnjega Telesa. V maju in septembru so se vršile slovesne maše za proslavo poljskega duhovnika Maksimilijana Kolbeja v stolnici v Lvovu in v cerkvi v mestu Kremenica. Duhovnik iz Strij blizu Lvova pripoveduje vaščanom pogosto o prikazovanjih Matere božje v Fatimi in druge protisovjetske iznajdbe reakcionarnih krogov v Vatikanu.«

UKRAJINSKI ZGODOVINAR

Iz ukrajinskih podtalnih virov se je zvedelo, da se je zdravstveno stanje ukrajinskega zgodovinarja in pisatelja Valentina Morozova, ki so ga pri 39 letih obsodili na deset let zapor, bistveno poslabšalo. Svojo obsodbo preživlja Moroz v zloglasnem zaporu Vladimir pri Moskvi. Prošnjo njegove žene Raise, da bi ga premestili v delovno taborišče, so oblasti odbile.

PODTALNA UKRAJINSKA CERKEV

Litvansko glasilo »Zovten« poroča, da so zaprli duhovnike podtalne grško-katoliške ukrajinske Cerkev Krivoja, Sokolana, Fedorčika in Gorodžuka. Zaprli so tudi civiliste Siniškina, Gavriluka in Vasilina. Ti so uspeli deset let tiskati na prav preprost način molitvenike, knjige psalmov in zbirke božičnih pesmi za svoje sobrate, in to po tisoč izvodov od vsakega omenjenega dela.

»IZPOD SKALNATIH SKLADOV«

Tak naj bi bil naslov nove podtalne sovjetske revije, pri kateri naj bi sodeloval tudi Solženecin, četudi se nahaja zunaj Sovjetske zveze. Pisatelj je lani na štirurnem srečanju z zastopniki tiska svaril pred dozdevnim popuščanjem, ki ga izvajajo samozadovoljni politiki na Zahodu in očitno preslišujejo vzdih milijonov zatiranih. Sele ko ne bo več množičnega zatiranja, bi mogli govoriti o popuščanju. Solženecin se nadeja, da bo nova podtalna revija pripomogla k preporodu njegove domovine in bo prebudila občutek krivde in kesanja ter prepričanje, da je »ko-

rumpirana ideologija komunizma nacionalni greh«.

POLJAKI V SOVJETSKI ZVEZI

V Sovjetski zvezi živi v območjih Ukrajine in Bele Rusije nič manj kot 1.670.000 Poljakov, ki jih sovjetska vlada niti ne priznava za narodnost. Zato se je 15 vidnih poljskih izobražencev odločilo, da pošlje poziv poljski vladi, naj stori potrebne korake pri vladi v Moskvi, da bi tem Poljakom dovolila kulturne organizacije, šole in predvsem versko svobodo. Poljske oblasti so takoj zaplenile spomenik in zaprle njenega pobudnika Adama Mišniga, ki je tudi zbiral podpise. Med njimi so bile pomembne osebnosti kot pisatelj Slo-ninski in gospodarstvenik Lipinski.

CISTKE V ARMENIJI

Iz podtalnih sovjetskih poročil je bilo izvedeti, da so v Armeniji podvzeli obširne čistke, ki nimajo le gospodarskih, ampak tudi politične vzroke. Politični funkcionarji Armenije se namreč upirajo vedno nasilnejši politiki poruševanja dežele.

V Armeniji naj bi sedaj obstajali dve podtalni gibanji. Eno nosi ime »Združena narodna stranka Armenije«, drugo pa »Armenska social-demokratska Dažnal-stranka«, ki je bila prepovedana takoj po oktobrski revoluciji. Obe se borita za neodvisnost Armenije, rekrutirata pa se predvsem iz krogov izobražencev in študentov.

SVEDSKA SE BOJI SOVJETSKEGA VDORA?

Sovjetska poročevalska služba Tass je z ostrimi besedami odgovorila na poročilo švedskega generala Stiega Synnengrena (vrhovnega poveljnika), v katerem general razkriva ipokričenje sovjetskih čet na severu Evrope, kot tudi o možnosti, da v resnem primeru sovjetske sile zasedejo finske železnice in lahko v najkrajšem času dosepejo na švedsko mejo.

To poročilo je označil Tass za izzivanje proti popuščanju napetosti. S svojimi »oguljenimi trditvami« naj bi švedski general poskušal »okrepiti razmajane položaje NATO-propagandistov«.

NAPETOST MED CEHI IN SLOVAKI

Na Češkoslovaškem naraščajo v najvišjih partijskih vrhovih napetosti med Čehi in Slovaki. Stari stalinisti v Pragi, med njimi vodilni funkcionarji iz dobe Novotnyja, so pozvali partijskega vodjo Husáka, naj takoj preide s slovaškega nacionalističnega na »internacionalistični« tir. Skupina starih stalinistov v Pragi, ki se je leta 1968 sestala v gostilni »Cechie« in kovala zaroto s sovjetskim veleposlaništvom proti reformam, je bila zopet priključena v življenje. Nadzorstvo iz sence nad stari stalinisti je poverjeno mestnemu KP-tajniku in članu partijskega predsedstva Antoninu Kapeku.

VOJASKI IZVEDENCI V SIRIJI

Sovjetske rakete zemlja-zrak in zemlja-zemlja »Skud«, ki jih je Sovjetska zveza dobavila Siriji, upravlja izključno sovjetsko osebje. Po poročilih iz Nato-krogov so Sovjeti dobavili Siriji samo v zadnjih mesecih okoli 1.000 novih tankov T-62, 250 moderniziranih Mig-21 in 50 najmodernejših bojnih letal Mig-23. Sirijsko osebje uči sovjetski izvedenci, 3.000 po številu.

Pod strogo kontrolo

Na Češkoslovaškem je celotno delo Cerkev omejeno na najosnovnejše verske potrebe in pod strogo kontrolo. Duhovniki morajo imeti »obrtnico«, tj. vladno dovoljenje, da smejo izvrševati svoj poklic. To »obrtnico« jim seveda oblast lahko vsak hip preklicuje. Oblast tudi skrbi, da ne bi duhovniki predolgo vršili svoje službe. Ko dosežejo določeno starost, jih upokojuje, čeprav je v državi pomanjkanje duhovnikov naravnost kričeče. Vendar ostaja zlasti na Češkem ljudstvo ob teh državnih ukrepih brezbrizno. Na Češkem Cerkev že od husitskih časov (Jan Hus je bil duhovnik-oporečnik, ki ga je v 15. stoletju svetna oblast s pristankom cerkvene dala sežgati na gmadi; med drugim se je zavzemal tudi za bogoslužje v narodnem jeziku) ne uživa zaslonbe v ljudstvu, ki je bilo vedno liberalnega in proticerkvenega mišljenja. Na Slovaškem je položaj Cerkev precej drugačen: ljudstvo jo smatra za nekaj svojega in to vedo tudi partijski voditelji. Zato so ji že panovno očitali klerofašizem kot se to dogaja tudi v Sloveniji.

Širite „Katoliški glas“

Slovinci velik ali majhen narod?

»Tako se je izkazalo, da se naša narodnostna meja na zapadu (proti Furlaniji) ni vsa stoletja skoraj za meter premaknila, na severu, ki mu je usodo krojil Salzburg, pa je naše ozemlje neprestano kopnelo in še kopni.« (Katol. glas, št. 40, str. 3, Ekumensko potovanje po južni Nemčiji.)

Govoriti o »narodni meji« in »narodnem ozemlju« pred 10. stoletjem in tudi še naprej do preteklega stoletja, ko se je narodna zavesa šele porajala, torej nekako »ex post facto«, nikakor ni mogoče. Res, da je bilo ob naselitvi ozemlje na severu vse do Drave in Travnice poseljeno s Slovenci, toda to ozemlje ni bilo »narodno«, ampak bi šele po stoletjih lahko postalo, ko se je prebudila narodna zavesa.

V takratnih narodih ni bilo nobene težnje, da bi ohranjali svoj jezik. Večina jih je celo izginila, npr. Langobardi, Franki, Bavarci... Vsi ti so danes Italijani ali Francozi ali Nemci itd.

Bavarski tok se je usmeril v današnje avstrijsko ozemlje ob Donavi, na Zgornjem Stajerskem in zgornjem Koroškem, kjer je bilo še mnogo prostega prostora. Ker je bilo prišlecev več kot Slovencev je prevladal bavarski jezik, medtem ko je v južnem delu na današnjem Kranjskem in Spodnjem Stajerskem slovenski živel vsrkal bavarske prišleke.

Slovinci so torej ostali do danes na ozemlju, kjer so se sklenjeno naselili, razen v velikem delu Panonije, in edino to je mogoče danes smatrati za »narodno« ozemlje. Dejstvo, da so ohranili svojo istovetnost do danes, pa pomeni, da nas je povezovala močnejša duhovna kultura, etika in delovna skupnost kot pa naše sode, ki so se kot narodi porazgubili.

In prav to je tisto, česar naši sosede niso imeli in kar je od slovenske preteklosti najmanj raziskano. Če bi postali »Ilirji«, kot so nekateri hoteli pred sto leti, bi bili (skupaj s Hrvati in Srbi) danes lahko »veliki« narod. Da pa smo tudi takrat ostali še vedno Slovenci, smo v resnici samo še večji.

—mm

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Slovinci v Milanu

Vabimo vse slovenske vernike, ki živijo v Milanu, da se v čim večjem številu udeležijo sv. maše, ki bo 26. oktobra ob 17. uri v cerkvi sv. Tomaža, ul. Broletto. Obenem želijo izreči sledečo zahvalo:

Slovenski verniki, ki obiskujejo slovensko sv. mašo v Milanu, izreka g. Francu Bergantu ob njegovem povratku v Argentino pristrčno zahvalo, da je zadnji dve leti tako vestno skrbel za omenjeno sv. mašo. Obenem ga toplo pozdravljajo in mu želijo vse dobro na njegovi nadaljnji duhovniški poti.

Baragov dan v Clevelandu

Baragova zveza je 28. septembra pripravila v Clevelandu (ZDA) zelo uspel Baragov dan. Poleg Slovencev iz mesta in bližnje okolice so se prireditve udeležili tudi mnogi drugi Slovenci, ki živijo v Sev. Ameriki in Kanadi. Iz Kanade sta prišla dva posebna avtobusa.

Prireditve se je pričela že v soboto 27. septembra zvečer, ko je bil v župniji Marije Vnebovzete predvajan dokumentaren film o škofu Baragi. V drugi dvorani iste župnije je bil nato družabni večer, združen z zakusko.

V nedeljo ob 11.30 je bilo v Slovenskem domu slavnostno kosilo. Med častnimi gosti so bili tudi zastopnik ljubljanske nadškofije prelat dr. Vilko Fajdiga, škof Baragove škofije A. Salatka, clevelandski škof James Hickey in mnogi slovenski duhovniki.

Ob 2.30 popoldne je bila slovesna sv. maša v clevelandski stolnici, ki se je je udeležilo 3.000 slovenskih rojakov. Temu je sledila slavnostna akademija v dvorani St. John's College Auditorium, ki je last stolnice.

Program je bil na točkah — bilo jih je 15 — zelo raznolik in pester, pa tudi zelo dobro izveden. Nastopili so pevski zbor »Korotani«, učenci slovenskih šol pri Sv. Vidu in Mariji Vnebovzeti, moški zbor »Slovenski fantje«, folklorna skupina »Kres« in pevski zbor »Dawn Choral Group« Slovenske ženske zveze. Pozdravne besede je izrekel vicepostulator Baragove zadeve rev. Viktor Tomc. Na koncu so združeni pevski zbori zapeli Tomčovo »Čudovit si v svojih svetnikih«.

Lucijan Mozetič, Toronto

ŠE BOLJ SE BO TREBA nasloniti na lastne sile

Svet Slovenske skupnosti v Trstu je na svoji zadnji seji 7. oktobra razpravljalo o sporazumu glede dokončne ureditve vprašanja meje med Italijo in Jugoslavijo na območju nekdanjega Svobodnega tržaškega ozemlja oziroma med bivšima conama A in B. Na osnovi poročil italijanskega zunanjega ministra Rumorja in ministrskega predsednika Mora v poslanski zbornici ter zunanjega ministra Minića v jugoslovanski zvezni skupščini izhaja, da sta se italijanska in jugoslovanska vlada sporazumeli o medsebojnem priznanju razmejitve na osnovi Londonskega sporazuma iz leta 1954 med bivšima conama A in B Tržaškega ozemlja v dokončno državno mejo z vsemi ustreznimi mednarodnimi in notranjepravnimi učinki.

V okviru tega sporazuma o dokončni meji sta se obe vladi domenili o nadaljnjih oblikah sodelovanja na gospodarskem, kulturnem, prometnem in ekološkem področju, kar globalno vzeto, predstavlja novo stopnjo v razvoju vestranskega sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo.

V ta splošni okvir sta obe državi vključili tudi vprašanje zaščite etničnih manjšin, slovenske v Italiji in italijanske v Jugoslaviji. Na osnovi do sedaj znanih informacij izhaja, da zaščita narodnostnih manjšin ne bo več vezana na mednarodni Londonski sporazum iz leta 1954 in njemu priloženi Posebni statut, ampak na medsebojno obljubo, da bosta vladi Italije in Jugoslavije zaščitili svoje manjšine na osnovi svoje notranje ustavnopravne ureditve. Z drugimi besedami, način in konkretne oblike zaščite manjšin ostanejo prepustene dobri politični volji zadevnih vlad.

Svet Slovenske skupnosti v Trstu potrjuje pozitivno oceno o globalnem sporazumu, kakor sta jo izrazila izvršni odbor in deželno tajništvo stranke, čeprav se zaveda, da sta zaradi tega prizadeti narodni manjšini, v kolikor prenehajo obstajati instrumenti mednarodnopravne zaščite, še posebno slovenske v Italiji, ker je Posebni statut ostal skoro v celoti neizpolnjen.

V pričakovanju objave dokončnega in celotnega besedila sporazuma si zato Slovenska skupnost v Trstu pridržuje pravico, da izdela svojo analitično oceno glede posameznih delov globalnega sporazuma. Vendar že iz do sedaj znanih podatkov izhaja, da se bodo morali pripadniki slovenske narodnostne skupnosti v Italiji še bolj nasloniti na lastne sile, kajti izkušnje učijo, da se nobeni sporazumi in izjave dobre volje v konkretnem življenju ne izvajajo avtomatično, ampak je potrebna moralna in politična volja ter odločnost prizadete manjšine, da se stalno bori za izvajanje sprejetih obveznosti do nje.

Zato Slovenska skupnost v Trstu — medtem ko poudarja, da se bo k vprašanju še povrnila — izraža trdno prepričanje, da bo samostojno politično nastopanje manjšine nujno zahtevalo intenzivnejšo dejavnost, da bo lahko kos svojim nezamenljivim odgovornostim v vsakdanjih prizadevanjih za priznanje in konkretno uresničitev vseh pravic manjšine in tako uspešno opravljalo svojo odgovorno vlogo v javnem življenju.

V nadaljnjem poteku se je svet obravnaval nekatera prečja vprašanja s področja šolstva, med temi sodelovanje de-

želne šolske komisije ter vprašanje samostojnih slovenskih šolskih okrajev. Šolski komisiji je poveril nalogo, da nadaljuje s prizadevanji za doseg enotnega stališča glede ustanovitve samostojnih šolskih okrajev.

Z zadovoljstvom je svet tudi vzel na znanje, da je z letošnjim šolskim letom bil dodeljen šolskemu skrbništvu v Trstu poseben poveljenik za slovenske šole kot ga predvideva zakon Belci-Skerk.

Dom za Skupnost družine Opčine

Po ne preveč naklonjenem poletju se je delo na gradbišču ob Bazoviški cesti na Opčinah uradno zaključilo 7. septembra. Muhasto vreme nam je zelo nagajalo, a kljub temu se je redno nadaljevalo z delom. Skupina Univerzitari Costruttori iz Padove je pomagala s prostovoljnim delom. Njej se je pridružilo precej študentov iz raznih strani Italije. Ogrodje stavbe že čvrsto stoji; v gradnji je zdaj prvo nadstropje, katerega upamo pokriti še pred zimskim mrazom. Delo se je kot rečeno uradno zaključilo prve dni septembra, ko so študentje odšli na svoje domove. A po zaslugi mnogih prostovoljcev se pospešeno nadaljuje.

Vsem, ki so na kateri koli način pomagali, izrekamo najpriznejšo zahvalo in pohvalo. Bog naj jim stotero povrne njihovo pomoč in trud, da bi imeli mi, ki smo po Njegovi volji postali žrtve mišične distrofije in tudi drugi potrebni pomoči primerno zavetišče in dom, kjer naj bi res postali v skupnosti ena družina.

Globoko v jeseni smo in že nam grozi zima, mraz, burja. Zelja našega društva je, da bi stavbo do zime vsaj pokrili, da bi mogli tako drugo pomlad nemoteno začeti z nadaljnjim delom. Zatorej naj nam ne bo štet v zamero, če se obrachamo na zidarje, tesarje in razne tehničke kot tudi na vse prostovoljce: pridite k nam, da dokončamo delo. Ne zapustite nas in priskočite na pomoč!

Nastopi zborov in ansamblov. Da bi delo ne bilo preveč dolgočasno, so ob raznih nedeljah in praznikih poskrbeli za zabavo razni zbori in ansambli, o katerih je poročalo dnevno in tedensko časopisje. A vseeno sem tu dolžan zahvaliti se pevskega zboru »Tabora« iz Opčin, ki je pel na sami otvoritvi del, mešanemu pevskega zboru iz Divače in njegovemu pevovodji Ediju Racetu, harmonikarju s Prebenega, ansamblu iz Brega in sodelujočemu duetu, pevskega zboru iz Skednje in Mačkopolj pod vodstvom g. Dušana Jakomina ter nazadnje občinski tržaški godbi »G. Verdi« ter cerkvenemu pevskega zboru od Sv. Justa, ki nam je pel mašo v dveh jezikih. Vsem tem, ki so svoj nastop opravili prostovoljno in brez nikakega plačila, iskren Bog povrni!

Prostovoljni prispevki. Teh je bilo mnogo, od vseh strani. Kdo bi vse našteval! Veliko ljudi je prispevalo v naš namen. Posebno nas je ganila vsota denarja, ki so jo za nas zbrali prvooobhajanci iz bazoviške župnije; sicer so se nas spomnili z lepimi vsotami še gg. župniki iz Bazovice, Skednje in Katinare. Lepo vsoto v znesku 131.035 lir je prispevalo osebje bolnišnice pri Sv. Magdaleni v Trstu, nadalje je Pristaniška zadruga poklonila 220.000 lir. Tu bi lahko navedel še in še,

boval kuhinjo, pralnico, garderobo in zloglasno »kopalnico«, ki so jo podivjani cesarjci uporabljali za zverinsko mučenje in obešanje jetnikov.

V baraki št. 5 je imel dr. Rascher oddelek, kjer je vršil na zapornikih razne zdravniške poskuse. Mrtvašnica je bila neprestano natrpana s trupli. Po podatkih Mednarodne preiskovalne službe je umrlo v Dachau 31.951 jetnikov, več tisoč pa jih je bilo likvidiranih brez registracije.

Leta 1940 so odprli krematorij za sežiganje mrtvih, ki pa ni bil kos svoji nameni. Zato so leta 1942 v baraki št. 10 zgradili večjega. Zgradili so tudi plinsko celico, ki je bila kamuflirana kot tuš, a ni začela delovati.

V baraki 26 so bili zaprti duhovniki. V izloženem oknu v predvorju sedanega karmeličanskega samostana v nekdanjem taborišču je videti cerkvene predmete (mašna oblačila, naprsni križ, škofsko mitro in palico), ki so jih zaprti duhovniki naskrivali izdelali. Te predmete je nosil na sebi francoski škof Gabriel Pignat iz Clermont Ferranda, ko je 18. decembra leta 1944 skrivaj posvetil na

Radio Trst A

»Kdor ne pove, kaj ga boli, zanj tudi ni zdravnika, ki bi mu mogel pomagati.« Takole sem nekje bral v lepem nedeljskem popoldnevu in poslušal popoldanske oddaje radia Trst A.

Zivim na tržaški planoti, pa moram od časa do časa krepko priviti, da kaj slišim. Mislim sem, da je za slab prenos bil

a vrsta bi preveč narasla.

P. S. Pričujoči članek nam je oskrbel Karel Kalc, doma iz Gropade, sam prizadet od mišične distrofije, ki je bil duša vsega delovanja in skrben organizator vseh nastopov, a se je v svoji skromnosti vse prerad zatekal v brezimnost. Brez dvoma je tudi njegova zasluga, da delo dobro napreduje kot tudi zasluga njegovega nečaka Mirkota Milkoviča, ki ima odgovorno mesto tajništva pri vsem tem podvigu. Iskrena hvala tudi invalidom samim, ki so nam s svojim zgledom pokazali, kaj se da doseči z dobro in trdnjo voljo, čeprav nam telo ne reagira kot bi mi hoteli. Skušajmo si vzeti k srcu njihov klic! Pridimo jim pomagati! Pozivamo tudi vsa naša slovenska športna in rekreativna društva, kot tudi druga društva, ki so si zastavila v svoje delovne programe skrb za onemoglo!

Pastirček št. 1

Mladinski list »Pastirček« je zopet med nami. Letos je stopil že v trideseto leto. Nekateri se čudijo, da se je podražil. Posamezna številka je 300 lir, celoletna naročnina 2.400 lir. Pa je čudenje čisto odveč. Tudi druge stvari so se podražile, in še kako! Kruh, sladkor, sadje, zelenjava, obleka. Brez dviga naročnine bi »Pastirček« ne mogel več izhajati. Ostanimo mu zvesti in še druge naročnike mu pridobimo!

V prvi številki najdemo dve zgodbi v nadaljevanjih. Prva je »Mladost med gorami«, ki je izhajala že lani, druga pa je »Junak našega časa«. Govora je o irskem jezuitu p. Viljemu Doylu, ki ga mladim bralcem predstavi p. Stanko Podržaj, slovenski misijonar v Indiji.

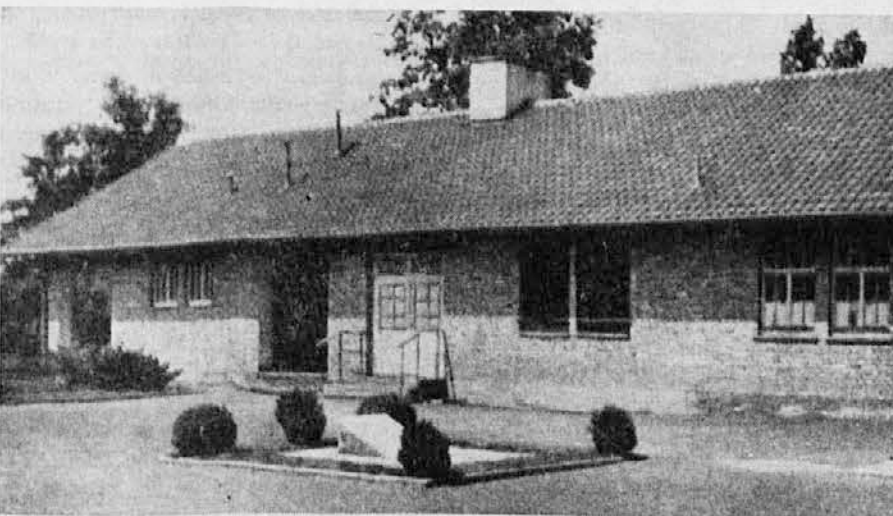
Pesmi so prispevali Vladimir Kos, Zora Saksida in Ljubka Sorli. Zorko Harej je uglasbil pesem L. Sorli »Mali porednež«. Zelo plodovit je bil to pot Branko. Napisal je poučno zgodbo »Saj ni moje«, opisal je letošnje letovanje v Dragi, v športnem kotičku pa predstavi že umrlega slavnega maratonskega tekača Abešince Bikila Abebe. Tudi »Uganke in zanke« so njegove.

Sara je napisala poučno sestavko o konju in čebuli. Ciklama je sestavila zgodbo »Kakšna je sreča?«, Tomaž Simčič pa poroča o taboru slovenskih tržaških skavtov pri Sv. Katarini v Kanalski dolini; njegov je tudi spis o afriških narodnih parkih. »Mali junaki dobrote« so otroci od 7 do 14 let, 16 po številu, ki so prejeli mednarodno nagrado za posebno dobroto, katero so izkazali.

Prva številka se zaključuje s pismi mladih bralcev ter z ugankami in zankami. - jk

smrt bolnega nemškega diakona Karla Leisnerja.

Poslednjih 1.230 mrtvih iz dachaškega taborišča je našlo svoj zadnji dom v gozdnem pokopališču Waldfriedhof mesta Dachau.

Zadnji del krematorija v Dachau, kjer so bile plinske celice, ki pa niso bile uporabljene. Plošča pred stopnjem je postavljena na kraju, kjer so stale vislice

kriv radijski aparat; po posvetu z drugimi pa sem se prepričal, da temu ni kriva škata, temveč prešibak oddajnik, o katerem se je že tolikokrat govorilo.

Naj se mi ne zameri, če tu opozorim vodstvo radijske postaje, da je res velika škoda, če gre veliko oddaj, posebno v popoldanskih in zlasti še v večernih urah kar tako mimo nas in je ves trud tistih, ki si prizadevajo za izboljšanje oddaj, slabo poplačan.

Redno je v večernih oddajah slišati neko motenje, tako da mora imeti človek res dobre živce in močno voljo, da vztraja pri poslušanju do konca. O takih neprijetnostih je bilo in je še veliko pripomb od vsepovsod.

Zato naprošamo vodstvo slovenske radijske postaje, ki ima, kot je že bilo vedno poudarjeno, veliko poslanstvo za vse Slovence, naj stori vse, da se odpravijo omenjene motnje in se ojači kot se spodobi radijsko postajo, da bo njen glas dosegel čim širšo slovensko javnost.

Poštni urad v Bazovici in posebno pošta

Vemo, da je zadnje čase pošta na našem koncu res na psu. Delovanje v državnem merilu je katastrofalno, saj se mnogi naši domačini raje poslužujejo pošte v — Sežani. Na poštne uradu v Bazovici, kjer je pretežno slovenski življenjski (saj se poštne uradu v Bazovici poslužujejo poleg domačinov še gročanski kot in vasi Padriče in Gropada), je občevanje le italijansko.

V majhno tolažbo nam je bil le poštar, ki je bil Slovenec, prikupen dečko, ki pa je bil zadnji čas premeščen in na njegovo mesto je prišel uslužbenec, ki našega jezika ne razume. Vprašujemo se, kako to? Ali res ni nikogar, ki bi se zavzel, da bi na tako delikatnem mestu bil domačin?

V tem nam govori izkustvo: dokler je bil na tem mestu domačin ali vsaj uslužbenec, ki je našega človeka poznal, se z njim veselil ali žalostil (kot so pač bile novice), je bilo delovanje pošte v redu in naši ljudje zadovoljni.

Ali bo novi uslužbenec temu kos? Ali nima pokrajinsko pošto upraviteljstvo dovolj ljudi, ki obvladajo slovensčino in jih nastavi v krajih s pretežno slovenskim življenjem? Pozivamo tudi naše politične predstavnike, da si vzamejo k srcu ta (in tem podobne probleme), ki so sicer malenkost, a je zelo važno, da je naše občevanje v slovenskem jeziku.

Kontovel

V naši vasi je veliko nerešenih problemov. Naš župnijski svet je večkrat poslal na občino razne vloge in prošnje, a malokdaj je bil uslušan.

Pred skoraj enim letom smo na občino poslali prošnjo, podprto s številnimi podpisi župljanov, da bi razširili naše pokopališče. To ne bi občino nič stalo ali pravo malenkost, pa še odgovora nismo dobili.

Drugič: kanalizacija v Dlanji vasi. Ker ni urejena, je veliko nesnage in celo nevarnost kač. Ze leta se to vleče, veliko je bilo obljub od strani pristojnih uradnikov, a ostaja vse le pri obljubah.

Tretjič: čudno se nam zdi, da so poleti dolgo časa popravljali električne žice, a pri vsakem viharju ali močni burji

Kot spomeniki na prestano gorje so bile znouraj nekdanjega taborišča zgrajene leta 1960 katoliška kapela Kristusove smrtne groze, v letu 1963/64 samostan karmeličank s cerkvijo Kristusove Rešnje Krvi, leta 1965 judovska spominska kape-

lanka luč v hišah ali na cesti in to po več dni zaporedoma. Ali je material slab ali pa napeljava neprimerna.

Cetrtič: radi bi opozorili še na na drugo zadevo: Naši otroci morajo v šolo po cesti, kjer je veliko prometa: srednješolci celo v temi. Pri cerkvi je kanal in ozka cesta: če se srečata dva avtomobila ali celo avtobusa, se nima otrok (in seveda odrasel človek) kam izogniti. Ali ne bi mogla občina razširiti tistih deset metrov ceste, kjer raste robidovje?

Petič: zakaj prihaja pometać tako poredkoma v vas, medtem ko imajo blizu nas stalnega pometaća?

Problemov ne manjka nikjer, a mi bi želeli, da bi občina upoštevala tudi naše potrebe in želje, saj tudi mi plačujemo davke.

Nemške in ladinske šole dobile lastno upravo

Ministrska okrožnica št. 245 z dne 13. septembra 1975 obvešča področne ustanove in urade v Bocnu, Trentu in v Rimu o izvajanju D.P.R. z dne 20. januarja 1973 in pokrajinskega zakona bocenske pokrajine z dne 29. aprila 1975, da se 16. septembra 1975 ukinja šolsko skrbništvo (Provveditorato agli studi) v Bocnu in namesto njega se ustanovijo novi organi s sedežem v Bocnu. Ti so: 1. Višje šolsko nadzorništvo za italijanske šole; 2. šolsko nadzorništvo za nemške šole; 3. šolsko nadzorništvo za ladinsko področje.

Na vsa ta mesta so bili že imenovani odgovorni funkcionarji, ki že vrše vsak za svoje področje tiste funkcije, ki po obstoječih določilih pripadajo šolskim skrbnikom.

Ob tem premiku in uspehu za nemške in ladinske šole se upravičeno, prav v teh dneh, sprašujemo, kaj bo z našimi šolami na Tržaškem in Goriškem. Londonski sporazum bo prenehal veljati. Bodo v zaščito naših šol obveljali le skromni ustavni členi in nič drugega? Bo šolski zakon iz leta 1961 ostal le mrtva točka kot ostaja toliko opevani Belci-Skerkov zakon z dne 22. decembra 1973 št. 832? Ni razpisa za mesta didaktičnih ravnotežij, ni izpita za ravnateljska mesta na srednjih šolah, deželna posvetovalna komisija ni rešila niti enega problema in toliko drugega.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Ali imamo pravico vedeti, kakšna usoda čaka naše šole na Tržaškem in Goriškem? Bomo smeli odpreti vrata slovensčini v Benečiji in Kanalski dolini?

Na nedavnem posvetovanju o slovenski šoli v Trstu se niso načelno dotaknili, razen v enem samem posegu, vprašanja slovenskih šolskih okrajev, ki jih predvidevajo delegirani dekreti. Menim, da bi na takem forumu ne smela izostati tudi ta problematika. Je morda debata o samostojnih slovenskih šolskih okrajih izolirana zato, da ne bi vznemirili PCI, ker so se njihovi krajevni veljaki že pred meseci izrekli proti samostojnim slovenskim šolskim okrajem? Ali pa so se bali, da bi kdo na tem srečanju sprožil tudi vprašanje masovnega osipa učencev na slovenskih šolah po letu 1948?

Ko se na eni strani veselimo uspehov in dosežkov nemškega in ladinskega šolstva, se sprašujemo: kaj pa mi?

★
Proslava 30-letnice obnove slovenskega šolstva na Primorskem bo v Društvu slovenskih izobražencev v Trstu, ul. Donizetti 3 v ponedeljek 20. oktobra ob 20. uri. Govorila bosta dr. Anton Kacin in dr. Maks Sah.

la in evangeličanska cerkev sprave in odpuščanja.

Ob vzhodu v taborišče je Mednarodni dachaški odbor s pomočjo bavarske deželne vlade uredil muzej. V vhodni veži je na steni tabla, kjer so označena glavna in najbolj pomembna nacistična taborišča v srednji Evropi.

V predstobi je razporejena dokumentacija »Predzgodovina III. Reicha« (cesarstva), kjer je prikazan vzpon nacizma od njegovih pričetkov do prevzema oblasti.

V prvem delu osrednje stavbe vidimo, kako je Hitler 30. januarja 1933 prišel na oblast. Ze 22. marca istega leta je bilo ustanovljeno kazensko taborišče v Dachau. Slike pokažejo, kako je postalo to taborišče visoka šola SS čet v sličnih taboriščih.

V drugem delu je videti preganjanje Židov, streljanje jetnikov, prevoz »invalidov« v plinsko celico na gradu Hartheim pri Linzu, krematorij v baraki 10 in osvobodjenje ujetnikov ob prihodu ameriških čet.

(Drugič naprej)

JOZE JURAK

Ekumensko potovanje po južni Nemčiji

(5)

Vsaka baraka je bila razdeljena na 4 dele in v vsakem delu je bila dnevna soba in spalnica, kjer so bili pogradi. V vsakem delu naj bi bilo po 52 zapornikov, torej v celi baraki 208 ljudi. Toda kasneje, ko je nacizem preplaval skoro vso Evropo, je moralo v posamezni baraki živeti do 1.600 oseb.

Jourhaus (čakalnica) je bil edini vhod v taborišče. Nad vrati je porogljivo stal napis »Delo dela človeka svobodnega«. Desno in levo so bile stražarnice SS vojakov, nad njimi upravni prostori. Zaporniki so se morali vsak dan dvakrat, zjutraj in zvečer ob vsakem vremenu zbrati na prostem za preštevanje. Če je kdo ubežal, so morali ostati na prostem tudi po 24 ur.

Ekonomat, kjer je sedaj muzej, je vse-

goriške novice

Dekan msgr. Jože Žorž obhaja 60-letnico rojstva

V nedeljo 19. oktobra bo dekan msgr. Jože Žorž obhajal 60-letnico rojstva. Luč sveta je namreč zagledal tega dne leta 1915 v Dornberku.

Dekana Žorža pozna domala vse naše zamejstvo. Kot kaplan je služil v Komnu. Od tam je leta 1941 odšel za župnika v Mirnik. Tu na meji med Brdi in furlansko nižino je preživel nevarna leta vojne, ko so se v Mirniku vrstili ponoči partizani in garibaldinci, podnevi pa Nemci in kozaki.

Potem so prišla zmedena leta po vojni, ko ni bilo znano, kam bo prišel Mirnik. Novo mejo so potegnili čisto nad cerkvi in od nje odrezali Breg in Golo brdo. Mirnik je ostal sam s Škriljevim. Kaj bo s slovensko skupnostjo v Mirniku? Župnik Žorž je vse storil, da bi v tej narodnostno mešani vasi ostalo še nadalje slovensko bogoslužje in slovenska šola.

Nato je bil premeščen v Mavhinje in je soupravljal tudi Sosljan. Vsakdo ve, da mu tudi tam ni manjkalo vsakovrstnih težav, posebno v Sosljanu, ki se je začel razvijati v novo turistično naselje kot je danes.

Medtem se je izpraznilo mesto župnika v Standrežu. Dolgoletni župnik Kosovel je odšel v pokoj. Kdo mu bo vreden naslednik? Msgr. Ambrosi je 1. maja 1960 poklical g. Žorža in mu poveril upravo te velike predmetne župnije. Njegova izbira je bila posrečena. V Standrežu je novi župnik mogel v polno razviti vse svoje dušnopastirske in organizacijske sposobnosti. Poklical je Toneta Kralja, da je preslikal župno cerkev, zamislil in zgradil je novi župnijski dom s primernimi igrišči za mladino, podprl je kulturno in vzgojno dejavnost v župniji. Postal je duša verskega in prosvetnega življenja v Standrežu.

Predstojniki so postali pozorni na njegovo delo; bil je imenovan za dekana slovenskih župnij v goriški pokrajini ter dobil častni naslov monsignorja.

Gospodu jubilaru čestitajo štandrediški verniki in z njimi tudi vsa slovenska verska skupnost v zamejstvu.

Številčno stanje na slovenskih srednjih šolah v Gorici

Vpis v slovenske srednje šole v Gorici je bil v letošnjem šolskem letu naslednji: *Enotna srednja šola*: vseh vpisanih dijakov je 277, ki so takole razdeljeni: 1. razredi 106; 2. razredi 92; 3. razredi 79. Vsak razred ima po štiri vzporednice. Število vpisanih dijakov je enako kot lani. Ravnatelj šole je prof. Rožica Simčič-Lojkova.

Trgovska šola: vseh vpisanih dijakov je 53. Po razredih je podoba naslednja: 1. razred 20; 2. razred 10; 3. razred 16; 4. razred 7. Toda 4. razred je bil, kot znano, začasno ukinjen. Zato je sedem vpisanih dijakov, ki ne vedo, kaj bo z njimi. V prvih treh razredih je število dijakov enako kot lanske leto. Solo vodi prof. Albin Sirk.

Učiteljske »Simon Gregorčič«: vseh dijakov v letošnjem šolskem letu je 50, lani 45. Po razredih so takole razdeljeni: 1. razred 18; 2. razred 18; 3. razred 3; 4. razred 11.

Učiteljsku je dodan še tečaj za otroške vrtarice. Ta ima letos dva razreda, v 1. razredu so vpisane 3 dijakinje, v drugem pa 11.

Na učiteljsku so letos nastale spremembe v vodstvu. Lanski ravnatelj prof. Jože Seražin je odšel v Trst, kjer je sprejel vodstvo trgovske akademije; namesto

njega je prevzel vodstvo učiteljskega prof. Andrej Bratuž.

Gimnazija-licej »Primož Trubar«: vseh vpisanih dijakov je 55, lani 50. V 4. gimnaziji je 14 dijakov, v 5. gimnaziji 15, v 1. liceju 11, v 2. liceju 10, v 3. liceju 5. Ravnatelj je prof. Boris Tomažič.

Iz gornjih podatkov je razvidno, da je letos vseh vpisanih dijakov na slovenskih srednjih šolah v Gorici 449, lani pa 431. Vendar niso v tem številu vključeni vsi slovenski dijaki srednjih šol. Neko določeno število jih namreč obiskuje tudi razne italijanske strokovne šole, ki jih Slovenci nimamo. Ostanke pa še zmeraj odprto vprašanje sedmih vpisanih dijakov v 4. razred trgovske šole.

Delovanje goriške občinske uprave

V zadnjem času je imel goriški občinski svet več sej, na katerih je pretresal tako politična kot upravna vprašanja. Med prva sodijo zlasti diskusija o sporazumu med Italijo in Jugoslavijo v zadevi cone B ter tragični dogodki v Španiji. Goriški občinski svet je pri obhodu svoje stališče. Vse skupine — razen misovcev — so v teh vprašanjih zavzele odločna stališča. Predstavniki vseh svetovalskih skupin so z zadovoljstvom sprejeli doseženi sporazum med rimsko in beograjsko vlado, ki bo dokončno uredil meddržavne odnose. Samo fašisti so ta sporazum odločno odklonili. Svetovalec Slovenske skupnosti Paulin pa je pri tem podčrtal, da izvajanja gorškega župana niso vsebovala nikake izjave o slovenski manjšini. In res, samo Slovenska skupnost je tu jasno poudarila zahtevo po dokončni ureditvi vseh nerešenih vprašanj Slovencev v Italiji.

Z enako odločnostjo je goriški občinski svet z absolutno večino sprejel resolucijo o španskih dogodkih, s katero je obsodil delovanje Francovega režima in se zavzel za svobodo Špancev in Baskov.

Na zadnji seji v petek 10. oktobra pa je goriški občinski svet razpravljal tudi o zadevi slovenskega trgovskega zavoda v Gorici. Svetovalec Slovenske skupnosti Paulin in Bratuž sta namreč predložila poseben dnevni red, s katerim zahtevata, da občinska uprava podpre prizadevanja za ponovno odprtje četrtega razreda omenjene šole. Goriški občinski svet je to resolucijo skoraj soglasno podprl (vzdržali so se le misovci) in se tako zavzel za pravično in mestu ter slovenski manjšini ustrezno rešitev.

V ostalem pa je goriški občinski svet razpravljal o vrsti upravnih zadev, ki jih obsega dnevni red jesenskega zasedanja novoizvoljene mestne skupščine.

Rupa-Peč

V naših dveh vaseh je več problemov, ki ostajajo nerešeni slej ko prej, čeprav bi se jih dalo z nekaj dobre volje s strani občinske uprave v Sovodnjah hitro in zadovoljivo rešiti.

Se vedno ni dokončno urejenih tistih nekaj metrov ceste, ki gre skozi vas v Rupi. Druge vasi v naši bližini imajo celo pločnike postavljene in klanice asfaltirane, mi pa smo ostali prezrti.

Pereč je tudi problem prehoda čez glavno cesto iz Peči v Rupo, zlasti ko cesto prečkajo šolski otroci. Na tem mestu bi bilo nujno omejiti hitrost na 50 km ali pa vsaj urediti promet v času, ko naši malčki hodijo čez cesto kot to delajo mestni stražniki v Gorici. Bo mar res treba doživeti večjo prometno nesrečo, da bodo pristojni konkretno ukrepali?

Nekaj težav je tudi glede otroškega vrtca v Rupi. Ob najmanjšem deževju pride na dvorišču pred šolsko stavbo do velikih luž. Zaradi tega naši otroci zajemajo vodo v čevlje in se radi prehladijo. Ob deževju pronika voda tudi skozi enojne šipe v prostore vrtca, kjer se otroci igrajo. Očitno so okna slabo urejena.

In še en problem: napisi naših ulic in trgov! Medtem ko je občinska uprava v Steverjanu — za naše levičarje »konservativna« — že pred časom dala namestiti dvojezične napise, jih v naših vaseh kljub toliko opevani »naprednosti« sovojenjske občinske uprave ni moč zaslediti. Pa bi bilo pošteno, dati prebivalcem slovenskih krajev to, kar jim pritiče, saj govorijo med seboj v slovensčini in ne v kakem drugem jeziku.

Zeleli bi, da bi te pripombe našle odmev na pristojnih mestih in bi bilo konec zapostavljenosti, ki jo Rupa in Peč občutita v primerjavi z drugimi kraji.

Vasčan s Peči

MISIJONSKA NEDELJA 1975 NA GORIŠKEM

Pri vseh slovenskih mašah se bo delila na cerkvenih vratih brošura MISIJONSKA NEDELJA 1975 kot dar prijateljem misijonov. Obenem se bodo pobirali prostovoljni darovi za misijone.

Ob 9. uri v cerkvi sv. Ignacija na Travniku občestvena maša, ki jo bo opravil naš primorski rojak g. Stanko Pavlin iz Hongkonga. Isti bo vodil v isti cerkvi

ob 15. uri molitveno uro za misijone.

Ob 16.30 bo v Katoliškem domu misijonar g. Stanko Pavlin kazal filme iz Hongkonga in druge misijonske filme.

Naslednjo nedeljo 26. oktobra ob 16. uri bo v Katoliškem domu prireditev v korist misijonov. Nastopila bo števerjanska mladina z Govekarjevo ljudsko igro »LEGIONAR-JI«. Pred igro in v odmorih bogat srečolov v korist misijonov.

Člani PD »Štandrež«

nastopili v Selah na Koroškem

Na povabilo prosvetarjev iz Sel na Koroškem so štandreški igralci nastopili v nedeljo 12. oktobra v tamkajšnji dvorani z igro »Naši trije angeli«.

Srečanje s koroškimi prijatelji je bilo, kot že ob prejšnjih nastopih, zelo prijetno in vsestransko koristno in je to ob koncu predstave tudi poudaril domači dušni pastir Ivan Matko.

Za prijetno presenečenje je poskrbel tudi narava, saj je v nekaj urah padlo toliko snega, da smo se s težavo odpeljali proti domu.

Protest doberdobskega občinskega sveta

Na seji 17. septembra 1975 doberdobski občinski svet, potem ko je ugotovil, da so organizatorji mednarodnega natečaja pevskih zborov »C.A. Seghizzi« izdali program, ki je vseboval pravilnik za natečaj v treh jezikih: italijanščini, nemščini in francoščini, ni pa upošteval nujnosti tudi slovenskega prevoda, protestira proti takemu postopku pripravljalnega odbora.

Ker je omenjeno dejstvo v jasnem protislovju s pozitivnim ocenjevanjem slovenske manjšine v Italiji, z željo po mirnem sožitju in sodelovanju med tu živčima narodoma in kulturni bogatitvi in ker je utegnito negativno vplivati na izid navedenega mednarodnega natečaja pričakuje, da se bo v bodoče ta krivica popravila in da se bo tudi poskrbelo za napovedovalca v slovensčini.

Sv. gora potrebuje naše pomoči

Goričani smo vedno radi romali na Sv. goro in tudi sedaj, ko je onstran meje in je pot naporna, se ji nismo izneverili. Žičnico so pred letom dni ukinili, niso pa mogli s tem ustaviti romarjev, ki od vseh strani Primorske in ostale Slovenije, pa iz Trsta in Gorice množično romajo k Mariji na goro.

Povečini se pripeljejo z avtomobili in to cele družine z otroki in ostarelimi babicami in dedi. Tudi zanje pot ni prijetna, kajti vožnja je utrudljiva, pot bolj podobna razritemu klanecu kot pa cesti. Prah se dviga za vsakim avtom in romarjem, ki gredo peš, je potrebna zvrhana mera dobre volje in vere, da se podajo na tako pot.

Ceste nihče ne popravlja. Čemu pa? Sveta gora ni turistična točka, pa čeprav so pred kratkim, Bog sam ve po kolikih intervencijah, ponovno odprli gostišče na Sv. gori. Večinoma pa romarji prinašajo hrano s seboj in vse je kot nekako, ko so naše matere razgnile prtič po tleh in smo vsi sedli k »skupni mizi« na božji trati.

Matí božja je ob svojem prikazanju gledala v daljina stoletja. Zato ni Urški Ferligojevi govorila o pokori, temveč ji je v zameno za hišo, sezidano njej v čast, obljubila milosti. Videla je morje gorja in stiske, ki se bo razlilo nad našo deželo, videla ruševine svojega svetišča, vedela, da bo tudi ona ne samo enkrat, temveč sedemkrat begunka med begunci, zato je hotela ostati med našim ljudstvom kot tolažnica, kot delivka milosti. In k tej dobri Materi romajo zvesti otroci nedeljo za nedeljo ter polnijo njeno svetišče.

Ko pa pogled na brate in sestre v veri tolaži in vzpodbuja romarja k vztrajnosti, ga na drugi strani vznemirja stanje svetogorskega svetišča. Zakaj obnovitvena dela kar ne gredo h koncu? Ali nismo pri tem tudi Goričani in Tržačani sokrivni? Lastimo si tako rekoč svetogorsko Marijo (saj je res najbolj naša, ker je Urški govorila v našem jeziku), malo ali pa nič ne napravimo, da bi obnovitvena dela hitreje stekla.

Pomagali smo zidati cerkev v Stojakovem, pomagamo obnovljati stolnico v Skopju, za misijone zberemo letno težke milijone, pozabljamo pa pri tem na naš bližnji dom, na Marijino »hišo« na Sveti gori.

Svetogorsko svetišče je odvisno le od

darov svojih zvestih obiskovalcev. Na druga vrata bodo dobri patri, varuhi tega svetišča, zaman trkali. Ne zaprimo svojih sre, ko nas svetogorska Marija kliče. To je tista pokora, ki jo zahteva od nas in za katero nas bo stotero poplačala.

OBVESTILA

Redni občni zbor SKAD-a bo v soboto 18. oktobra ob 20.30 v mali dvorani Katoliškega doma.

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti vabi člane, da se udeležijo drugega študijskega seminarja v nedeljo 19. oktobra v Steverjanu s pričetkom ob 9. uri.

Tečaj za zaročence se vrši v samostanu na Kostanjevici pri Novi Gorici štirikrat na leto. Traja sedem tedelj. Udeležili naj bi se ga vsi, ki se mislijo v doglednem času poročiti. V bližnji prihodnosti se bo pričel te vrste tečaj v nedeljo 9. novembra ob 15. uri (3^h popoldne). Trajal bo do nedelje 21. decembra.

Odbor Narodne in študijske knjižnice v Trstu obvešča, da bodo v petek 17. oktobra obiskali Trst kot gostje omenjene ustanove člani (184) Društva bibliotekarjev Slovenije ob njihovem strokovnem posvetovanju in občnem zboru v bližnjem Portorožu. Odbor ustanove jim bo tega dne priredil v tržaškem Kulturnem domu sprejem, Stalno slovensko gledališče pa posebno predstavo »Rižarne«. Sprejem bo ob 9. uri, gledališka predstava pa ob 15^h.

Ponovitev Leskovčeve drame »Dva bregova« bo v soboto 18. t. m. v Kulturnem domu v Trstu ob 20.30 za abonma red B (prva sobota po premieri), v nedeljo 19. oktobra ob 16. uri za abonma red C (prva nedelja po premieri), v sredo 22. oktobra ob 20.30 za red D mladinski.

V Marijinem domu v Rojanu bo na misijonsko nedeljo 19. oktobra ob 17. uri bogat srečolov za slovenske misijonarje. Udeleženska letošnjega ekumenskega potovanja po Nemčiji gđ. Ivanka Furlan pa bo v slikah pokazala potek potovanja.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Trstu in Gorici prireja 4. novembra (državni praznik) enodneвно ekumensko romanje v Padovo na grob p. Leopolda Mandiča. Razpoložljivih je še nekaj mest v avtobusih, zato se lahko prijavijo tudi Goričani. V Trstu sprejema vpisovanje župni urad v Ricmanjih (tel. 820570), v Gorici pa uprava Katoliškega glasa. Cena za odrasle 8.000, za otroke 7.000 lir (skupno s kosilom).

Duhovska zveza v Trstu priredi svetoltno romanje v Rim od petka 14. do točka 18. novembra. Spotoma obisk Assisija. Potuje se z avtobusi. Stroški za vožnjo in celotno oskrbo znašajo 60.000 lir. Vpisovanje traja do nedelje 2. novembra. Lahko pa se zaključijo že prej, če bodo napolnjeni avtobusi. Vpišete se lahko pri vseh slovenskih dušnih pastirjih na Tržaškem.

Glasbena matica - Trst razpisuje abonmajske koncertne sezone 1975/76. Na sporedu je 9 koncertnih prireditev. Vse bodo v Kulturnem domu v Trstu. Prva bo 25. oktobra letos. Nastopi orkester Glasbene matice pod vodstvom O. Kjudra. Cene abonmajev: parter redni 10.000; parter znižani 8.000; balkon redni 8.000; balkon znižani 6.000; mladinski 3.000; invalidski 3.000 lir. Vpisovanje za abonmaje se vrši v pisarni Glasbene matice, ul. R. Menna 29, tel. 418.605. Stari abonenti lahko potrdijo svoj sedež do 18. oktobra.

Marijanski koledar 1976 je pripravljen. Prinaša dvanajst lepih barvnih slik. Poverjeniki ga dobijo na Rakovniku na upravi Knjižice. Prodajna cena v Italiji je 350 lir. Na voljo bo tudi v knjigarni Fortunato v Trstu in v Katoliški knjigarni v Gorici. Ker Marijanski koledar vsako jesen hitro poide, priporočamo takoj vsaj primerno rezervacijo; naslov: Knjižice, Rakovniška 6 - 61000 Ljubljana.

RADIO TRST A

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 22.45. *Dejstva in mnenja*: 14.30 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Sporod od 19. do 25. oktobra 1975

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »Indijanček«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 Operetna fantazija. 16.00 Sport in glasba. 17.00 »Giovannino«. Igra. 18.30 Nedeljski koncert. 19.15 Folk iz vseh dežel. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika. 22.10 Sodobna glasba. 22.30 Glasbeni magazin.

Ponedeljek: 11.35 Opoldne z vami. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Baletna glasba. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slovenski razgledi. 22.15 Glasba za lahko noč.

Torek: 11.35 Pratika. 12.50 Revija glasbil. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 19.10 Baročna arhitektura v Gorici. 19.25 Za najmlajše. 20.35 L. Dallapiccola: »Jetrnik«, operna enodejanka. 21.30 Sanjajte z nami.

Sreda: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Deželni koncerti. 19.10 Avtor in knjiga. 19.30 Western-pop-folk. 20.35 Simfonični koncert. 22.00 Filmska glasba.

Četrtek: 11.35 Slovenski razgledi. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Slovenska ljudska pesem. 19.10 Dopisovanje Savio-Cop. 19.25 Za najmlajše. 20.35 »Igra o grešnem puntarju«. 21.50 Glasba v razvedrilo.

Petek: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Koncertisti naše dežele. 19.10 Pripovedniki naše dežele. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Koncert. 21.30 Nocoj plešimo!

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 15.45 Avtorido. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Simfonična glasba. 19.10 Cerkev sv. Lucije v Kravarju. 19.40 Pevska revija. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Rižarna«.

DAROVI

Za katoliški tisk: v spomin pok. Gabrijela Kralj daruje žena Ema 5.000 lir.

Ob peti obletnici smrti č.m. Terezije Hanželič daruje Milka Goričan, Gorica, za Zavod sv. Družine, za Alojzijeve in za slovensko župnijo po 3.000 lir.

Vipavka daruje za misijonarja Silva Česnika 20.000, za slovenske misijonarje pa prav tako 20.000 lir.

V spomin pok. Ane Tence daruje Emilija Švab iz Sv. Križa v sklad Katoliškega glasa 2.000 lir.

Za cerkev v Trebčah: ob smrti Gabrijela Kralja svak Klavdij Slobec z družino 20.000; v počastitev spomina Dalota Kralja svakinja Marčeta in nečakinja Orlanda z družino 15.000; v spomin Dalota Kralja žalujoča družina 20.000; namesto cvetja na grob Dalota Kralja darujeta Cuk Jolanda in Marta 10.000 lir.

Za obnovo cerkve na Opčinah: v spomin mame Lojzke sin Pavel 10.000; nečaki Marija in Mario v spomin tete Lojzke 10.000; Pahor Jakovina v spomin svakinje Lojzke 5.000; Ida z družino v spomin tete Lojzke 10.000; družina Gherbaz ob krstu 10.000; razni 4.600; Nevo Brundula ob krstu sinčka Dimitrija 10.000; Peter Cvelbar ob krstu sinčka Vanje 10.000; Vinko Taučer in Nataša ob poroki 10.000; N. N. 800; Pierina Squarzo 1.400; N. N. 600; Marija Kralj 2.000; Terezija Škerlavaj 10.000; družina Vinci ob krstu sinčka Saverija 10.000; Marija Dolenc v spomin pok. Justa Bogatec 5.000; Marija Vremec 5.000; družina Testa ob krstu hčerke Isabelle 5.000; dr. Simonetta ob krstu hčerke Irine 15.000; boter Mirko Škabar ob krstu Irine 5.000 lir.

Za obnovo cerkve na Ferlugah: Olga Piščanc v spomin pok. Terezije Ferluga 5.000 lir.

Za dobrodelne namene: Majda Gerald, Trst, 4.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, najim pa dal večni pokoj!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo